

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4321/2018
30.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца “АА” д.о.о. ..., чији је пуномоћник Матеја Чајић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Првог основног суда у Београду, коју заступа Државно правнобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 185/18 од 08.02.2018. године, на седници одржаној 30.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 185/18 од 08.02.2018. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 185/18 од 08.02.2018. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 967/14 од 05.10.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се обавезе тужена да му на име накнаде штете исплати и то: на име стварне штете износ од 3.245.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2006. године, па до коначне исплате, на име изгубљене добити износ од 4.717.000,00 динара са законском затезном каматом почев од одређених датума на појединачне износе, све ближе одређено овим ставом изреке, као и захтев за накнаду трошкова поступка. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка у износу од 45.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 185/18 од 08.02.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, у делу става првог изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете и то: на име стварне штете исплати износ од 506.518,00 динара, са законском затезном каматом почев од 05.10.2017. године па до коначне исплате, док је као неоснован одбијен тужбени захтев тужиоца изнад досуђеног износа стварне штете, па до траженог износа од 3.245.000,00 динара и за износ од 4.717.000,00 динара на име

изгубљене добити, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом првостепене пресуде, тако да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати износ од 14.400,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности па до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију су благовремено изјавили, тужилац, на одбијајући део тужбеног захтева и трошкове поступка, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, и тужена, на усвајајући део тужбеног захтева, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Оцењујући дозвољеност ревизије тужене, применом члана 401. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 125/04 и 111/09), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“ број 72/11), а у вези члана члана 23. став 3. Закона о изменама и допунама ЗПП („Сл. гласник РС“ број 55/14), нашао да ревизија тужене није дозвољена.

Одредбом члана 394. став 2. ЗПП, је прописано, да, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима кад се тужбени захтев односи на утврђење права својине на непокретностима, потраживање у новцу, предају ствари или извршење неке друге чинидбе, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Одредбом члана 23. став 3. Закона о изменама и допунама ЗПП („Сл. гласник РС“ број 55/14), која регулише дозвољеност ревизије у свим споровима који нису правноснажно решени до 31.05.2014. године, односно до дана ступања на снагу овог закона, прописано је да је ревизија дозвољена у свим поступцима у којима вредност предмета спора побијаног дела прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба ради дуга поднета је 15.01.2007. године, а правноснажна пресуда донета је 08.02.2018. године. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 506.518,00 динара.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинско-правном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у коме је побијана вредност спора испод граничне вредности за дозвољеност ревизије, односно испод динарске противвредности 40.000 евра, то је Врховни касациони суд нашао да је ревизија тужене недозвољена, применом одредбе члана 23. став 3. Закона о изменама и допунама ЗПП, због чега је применом члана 404. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 399. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/1155/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је ценио наводе тужиоцеве жалбе и правилност и законитост првостепене пресуде, у односу на донету одлуку о постављеном тужбеном захтеву и у оквиру његових граница, и у оквиру граница испитивања жалбе, па нема ни битне повреде учињене у другостепеном поступку у смислу члана 361. став 1. ЗПП, у вези члана 369, 372 и 381 ЗПП на које се неосновано указује у ревизији, која би могла представљати ревизијски разлог у смислу члана 398. став 1. тачка 2. ЗПП. Побиање другостепене пресуде из наведених разлога проистекло је из незадовољства тужиоца донетом одлуком о тужбеном захтеву за претрпљену штету у одбијајућем делу, али нема значај битне повреде поступка која би могла представљати основан ревизијски разлог, јер је тужилац жалбом децидно навео да првостепену пресуду као незакониту и неосновану побија у целости, због чега нема ни битне повреде из члана 361. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом, будући да другостепена пресуда садржи јасне и непротивречне разлоге за донету одлуку о тужбеном захтеву и разлоге узете у обзир по службеној дужности, као и битне наводе тужиоцеве жалбе, у складу са обавезом из члана 382. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац „АА“ своју легитимацију у овој правној ствари заснива на уговору о цесији од 12.10.2006.године закљученом са Компанијом “ББ” којим му је наведена компанија пренела сва права на потраживање накнаде штете коју је истој компанији нанела тужена, а која је о постојању уговора о цесији писменим путем дана 06.11.2006.године обавестила законског заступника тужене. Утврђено је да је ВВ, аустријски држављанин оснивач и законски заступник Компаније “ББ”, која је основана и регистрована у ..., у држави ... 1999.године. Извршни директор ове компаније је ГГ, који је и законски заступник овде тужиоца као преузимаоца предметног потраживања. Крајем 2004.године наведена компанија је у области пружања услуга у туризму започела делатност у Србији, а 03.06.2005.године регистровала предузеће “ДД” д.о.о.... и то као једини оснивач. Пред Другим општинским судом у Београду под I/3 Ов .../..., дана 20.09.2005. године оверено је пуномоћје којим је ВВ у својству овлашћеног лица и оснивача Компаније “ББ” овластио ЂЂ, сина ГГ да може слободно располагати уделом компаније у привредном друштву “ДД” д.о.о. ..., односно да може оснивачка права пренети на треће лице. На пуномоћју које је двојезично (на српском и енглеском језику) налази се потпис ВВ, испод ког је уписан број пасоша, издат 28.04.2003. године у ..., затим наведен је назив фирме “ББ”, ...,,-....., На пуномоћју се налази и потпис ЂЂ са бројем његовог пасоша у Србији. Из списка овере произлази да је овлашћено службено лице Другог општинског суда у Београду приликом овере пуномоћја идентитет потписника пуномоћја утврдило увидом у пасош број за ЂЂ као пуномоћника и пасош број-... .. за властодавца ВВ. На основу овако овереног пуномоћја истог дана и пред истим судом оверен је уговор о иступању и приступању оснивача и преносу оснивачког капитала под I/3 Ов .../..., којим је страно правно лице “ББ”

пренела без накнаде свој оснивачки капитал од 100% у предузећу “ДД” д.о.о. ..., на ЕЕ из ..., а у књизи овере су потписи ЋЋ и ЕЕ, па је дана 28.09.2005.године код Агенције за привредне регистре на основу овог уговора извршена промена података о оснивачу наведеног предузећа, тако што је брисан “ББ”, а уписан ЕЕ. Вештачењем од стране вештака графолошке струке утврђено је да спорни потпис на пуномоћју од 01.08.2005.године, који је оверен у Другом општинском суду у Београду под I/3 Ов .../... дана 20.09.2005. године и у књизи овере истог суда није потпис ВВ. Такође је утврђено и да је први оснивач предузећа “ДД” д.о.о. ..., ЕЕ на основу одлуке од 07.08.2003.године, а што следи из решења Трговинског суда у Београду Фи бр.6766/03 од 12.08.2003.године, а у делу података о капиталу друштва констатовано је да је уписани капитал 2.500 УСД. До промене оснивачких права на наведеном предузећу са оснивача ЕЕ на Компанију “ББ” дошло је закључењем уговора Ов. .../... од 17.05.2004.године, али да је промена спроведена на основу решења истог суда Фи 6283/04 од 25.11.2004.године с тим да је код Агенције за привредне регистре промена оснивача извршена тек 03.06.2005.године. Списима није здружен уговор о преносу оснивачких права са ЕЕ на Компанију “ББ” како би се утврдили услови преноса оснивачких права, већ је уз тужбу приложена преписка између ГГ као заступника фирме “ЖЖ” од 17.03.2004.године и ВВ, заступника Компаније “ББ” од 29.03.2004.године, насловљена као понуда и прихват понуде за куповину предузећа “ДД”, у којим актима је наведен износ средстава тог предузећа од 119.645,00 евра, а који износ је прихватилац понуде као купац прихватио да уплати. У списима предмета нема ни уговора закљученог на основу те понуде, ни доказа о уплати наведене суме. Вештачење извршено од стране вештака економско-финансијске струке, којим је утврђено да на дан 31.12.2005. године вредност опреме Привредног друштва “ДД” д.о.о. ..., а што представља висину стварне штете износи 3.245.000,00 динара, док је изгубљена добит тужиоца за период од 28.09.2005. године до 31.12.2012. године 4.717.000,00 динара, у погледу висине стварне штете засновано је на наведеној преписци (понуди и прихвату понуде од 17.03. и 29.03.2004.године), а везано за висину измакле добити на основу биланса стања пословања предузећа “ДД”, након извршене пререгистрације овог предузећа 28.09.2004.године, све до 31.12.2012.године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев, закључујући да је радник тужене, запослен на овери, поступао у складу са законским овлашћењима, те да нема одговорности тужене због незаконитог и неправилног рада њених органа.

Другостепени суд је, након одржане расправе, преиначио првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев за претрљену стварну штету, а као неоснован одбио тужбени захтев за више од досуђеног на име стварне штете и за измаклу добит. Закључио је да у конкретном случају, на основу свих мерила и услова потребних за утврђење, постоји неправилан рад органа тужене, а који се састоји у пропусту овлашћеног радника да пре овере потписа од лица чији се потписи оверавају затражи идентификациону исправу подобну за оверу, односно идентитет законског заступника наведене компаније утврдио је на основу података који не могу бити подобни за утврђивање идентитета у смислу одредбе члана 8 Закона о овери потписа, рукописа и преписа, с обзиром да је за то користио уверење о регистрацији наведене компаније у ..., без личне идентификације

законског заступника исте компаније, јер на месту где је требало да стоји број личне исправе-пасоша није наведен број пасоша већ број из уверења, због чега је на основу одредаба члана 35 став 2 Устава Републике Србије, одредаба члана 154,155 и 172 Закона о облигационим односима, одредби члана 1, 4, 5, 6 и 9 Закона о оверавању потписа рукописа и преписа и члана 2. Закона о путним исправама, тужена дужна тужиоцу да накнади причињену штету у досуђеној висини. Налаз вештака у погледу висине стварне штете и изгубљене добити као облика материјалне штете из члана 155 ЗОО, другостепени суд правилном применом члана 8. ЗПП, није прихватио, јер је вештак приликом утврђивања стварне штете пошао од износа наведеног у понуди и прихвату понуде из марта 2004.године, које нису потврђене нити уговором закљученим на основу те понуде, ни потврдом да је на рачун преносиоца и уплаћен наведени износ, нити било којим другим доказним средством, с обзиром да тужилац на ту околност суду није приложио доказе. Закључио је да је стварна штета коју је тужилац претрпео уплаћени капитал, који је према решењу АПР од 03.06.2005.године (дан промене регистрације оснивача код Агенције за привредне регистре) износио 5.000 УСД, што у овом случају представља износ стварне штете коју је правни претходник тужиоца због незаконитог рада органа тужене претрпео, у динарској противвредности наведеног износа. Такође, тужилац је у прилог доказивања обима изгубљене добити доставио само биланс стања годишњег пословања предузећа “ДД“ за период од 28.09.2005.године, па до 31.12.2012.године, односно за период након пререгистрације оснивача, који подаци су показатељ пословања наведеног правног лица са другим оснивачем и без доказа да је таква зарада остварена из било ког правног посла уговореног у периоду пре 28.09.2005.године, као дана промене оснивача, због чега је овај суд применом правила о терету доказивања из члана 231 ЗПП, у целости одбио тужбени захтев тужиоца у погледу овог вида штете. Оценио је при томе наводе жалбе тужиоца и за своју оцену је у образложењу побијане пресуде дао довољне, јасне и прихватљиве разлоге.

Наводима тужиоцеве ревизије неосновано се побија другостепена пресуда због погрешне примене материјалног права. На утврђено чињенично стање правилно је примењено материјално право, а одлука суда је свеобухватно образложена детаљним и ваљаним разлозима које у свему прихвата ревизијски суд. Врховни касациони суд у целини прихвата наводе и разлоге другостепеног суда у вези са закључком о постојању основа и елемената одговорности тужене за накнаду материјалне штете проузроковане тужиоцу, у висини утврђене стварне штете, јер је, супротно наводима ревизије, правилан закључак другостепеног суда да тужилац није доказао више претрпљену штету на име стварне штете и штету у виду изгубљене добити.

Супротно наводима ревизије, правилна је и одлука о трошковима поступка донета у свему правилном применом одредби члана 387. у вези члана 149. став 2. ЗПП.

Како су и остали ревизијски разлози који указују на неправилност побијане пресуде неосновани и нису могли утицати на друкчију одлуку о овом ванредном правном леку, то их Врховни касациони суд, сходно члану 405. став 2. ЗПП неће детаљно образлагати јер се образлагањем пресуде којом се ревизија одбија не би постигло ново тумачење права нити допринело уједначеном тумачењу права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 405. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

**Председник већа - судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић